

RODOLJUB.

Glasiło „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvo-stopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

9. številka.

V Ljubljani, dne 7. maja 1892.

II. leto.

Nepošten boj!

Že zopet nam je zastaviti pero v obrambo našega lista in stvari, katero zastopa. Našim prijateljem je dobro znano, s kakimi težavami smo se imeli v početku boriti, in s kakimi nepoštenimi sredstvi se je zapirala našemu listu pot v narod. Pretrpeli smo mnogo, a tolažila nas je zavest, da zastopamo dobro in pošteno stvar, tolažil nas je up, da bo vsebina „Rodoljuba“ poučila nasprotnike njegove, da list ni tak antikrist, kakoršnega so se bali, da je namreč potreben in koristen narodu. A sedaj, ko se že skoraj leto dni trudimo v tem zmislju, splaval nam je tudi ta up po vodi. Naši nasprotniki so slepi za vsak dokaz, za vsako resnico.

„Katoliško politično društvo“ imelo je na velikonočni ponedeljek v Ljubljani volilni shod zaradi volitve v mestni zastop ljubljanski. Na tem shodu čutil je neki gospod potrebo, da se je spravil tudi na naš list, rekoč, da ne izide skoraj nobena številka „Rodoljuba“, v kateri bi se ne ščuvalo in hujskalo zoper duhovščino! „Slovenec“, ki je ta govor objavil, pristavil je potem še, da je to zgolj resnica in da „Rodoljub“ bljuje žveplo in ogenj

zoper kranjsko duhovščino! Mi skoraj nismo verjeli svojim očem, prebravši te gorostasne trditve. Pregledali smo še jedenkrat vse številke našega lista, kje bi našli sledu za tako očitjanje, a zastonj, naša vest ostala je čista! Pač smo grajali, zlasti v dopisih, na željo naših prijateljev, postopanje nekaterih duhovnikov v posameznih slučajih, a taka opravičena graja posameznikov vender ni hujskanje in ščuvanje zoper duhovščino! Saj smo vender tudi grajali nepostavno postopanje nekaterih sodnih in političnih uradnikov, a vender nam še nihče ni predbacival, da hujskamo in ščunjemo zoper cesarske urade. Nadalje smo parkrat ostro zobe pokazali nekaterim duhovnikom, kateri so raz leco in na zgoraj grdili naš list ter svarili narod pred njim. A to bil je le silobran ter bramba naše žaljene časti in da smo bili v pravici, dokaz je to, da so nam vsi dotični gospodje do danes odgovor dolžni. Drugi pot pusté naj nas v miru in potem jim bomo tudi mi čast dajali, kakor jo dajemo njihovim tovarišem. Ako tedaj nismo pustili skruniti našega verskega po-

LISTEK.

Kako je pri starem Snedcu ob veljavo prišel stari denar.

Takih skopuhov je hvala Bogu le malo na Slovenskem, kakor je bil stari Snedec. Ljudje so trdili, da je brez srca, a to je bilo obrekovanje, kajti srce je pač imel, če tudi le za eno stvar, namreč za preljudi denar. Neizmerno poželenje po denarji, papirnatem in kovanem, izpolnjevalo je vse njegovo življenje in mišljenje in kakor mlada mati gleda svojega prvorojenca, tako gledal je stari Snedec vsak večji bankovec, katerega je položil kot sad svojega človekoljubnega delovanja v skrinjo k obilni tovaršiji. Tako je tam gori na Strnem vrhu, dobro uro hoda oddaljen od vasi, drl stari Snedec svoje bližnjike brez

razlike spola in stanu. Posebno pridno držal se je tega posla, odkar se je bila njegova rajnka Mina naveličala nezabeljenega soka ter mu, preselivši se v večnost, ni ntegnila več greniti življenja z naštevanjem časnih in večnih kazni, katere piše naša vera skopuštvu in odenštvu. Druge žene pa Snedec že zaradi tega ni iskal, ker mu za zarod, kakor skopuhom sploh, ni bilo in ker je z deklo ceneje izhajal.

Takšen je bil torej Snedec in sedaj mi je bridka naloga, da napišem najžalostnejši dogodek njegovega življenja, oni dogodek, zaradi katerega je v Snedčevih očeh vso veljavo izgubil doslej tako ljubljani zlati denar sploh, in angleški cekini pa še posebno.

Bilo je nekega lepega jesenskega dne, ko je stari Snedec na klopi pred hišo ob zadnjih žarkih zahajajočega solnca grel svojega rojstva grešne kosti ter zadovoljno premišljeval, za koliko je osleparil pri obrestih Rabni-

štenja, to še gotovo ni bilo „bljuvanje žvepla in ognja zoper duhovščino.“

To je vse, kar smo storili in zato naj je smrtni greh čitanje našega lista, zato naj bo v dno pekla proketo vsako bralno društvo, katero ne uvideva, da naj je nezdružljivo s katoliško veroizpovedjo čitanje nesrečnega „Rodoljuba“. Ako to ni boj z nepoštenim orožjem, potem res ne vemo, kaj je pošteno. Bridke besede silijo nam v pero v očigled neprestanemu obrekovanju, a mi nečemo biti sodniki, prej ali slej sodil bo narod sam. Prepričal se bo, kje je pšenica in kje lulika, kdo seje prepir in kdo dela za slovo; prepričal se bo, da stranki, katera se mu sedaj hlina pod pretvezo čistega katoličanstva in katera blati kot brezverca vsacega, kdor se ji slepo ne klanja, ni toliko za njegovo izveličanje, kakor

za brezmejno gospodarstvo. In ker ta stranka dobro vé, da se v hlapčevstvo ne poda izobražen narod, za to hoče z lažnjivim strahovanjem, da je vera v nevarnosti, odvracati narod od izobrazbe in omike in tedaj tudi od listov, kateri teže za izobrazbo naroda. Odtod tudi nepošteni boj zoper nas, ki nikdar nismo in nikdar ne bomo prodajali in izdajali svete vere svojih očetov, ki pa tudi nikdar ne bomo izdali sebe in narod v sramotno in zategadelj nekrščansko duševno hlapčevstvo. Nikdar! In čim gosteje bo letelo na nas kamenje in blato obrekovanja, čim preje odprle se bodo oči celemu narodu. Le udrihajte torej po nas, le lagajte in obrekujte, resnica bo končno navzlic temu zmagala in daleč ne more več biti dan, ko nikomur ne bo treba več „Rodoljuba“ za plotom čitati.

Politični pregled.

Državni zbor sešel se je v dan 26. aprila. Predloge, katere je v tem zasedanju rešiti, so zelo velike važnosti. Vlada namerava spremeniti sedanji naš denar in upeljati zlati denar. Mnenja o tej nameri so zelo različna; kajti to je stvar, za katero treba posebno obsežnega znanja, ali, kakor vse kaže, je vlada na slabi poti. Zlat denar namestu sedanjega bi sicer vsak rad imel, ali takega denarja, kakor nam ga misli dati vlada, ne maramo, zakaj ne samo da bi od njega trpela vsa država, tudi vsak posameznik imel bi prav čutno izgubo, ker bi se vse podražilo, vrh tega bi pa začeli iz inozemstva uvažati blago, na škodo našim obrtnikom. Zato se je pa pripravljati na resen odpor proti tej vladni nameri. Prihodnjič, kadar bo stvar postala zrela, govorili bodemo o njej bolj obširno. Razen valute misli vlada, da se bo še rešila predloga o dunajskih prometnih napravah in pa predloga o spremembi davkov. Vlada pravi, da hoče s temi novimi davki pomagati tistim, katerim so sedaj naložena pretežka bremena, ali skušnja nas uči, da je to le prazen izgovor. Mi le naših poslancev ne razumemo,

kako da se še vedno poganjajo za to vlado, ki nas gospodarski popolnoma zanemarja, v političnem oziru nam pa še to jemlje, kar imamo. — Veliko zanimanje je bilo v državnem zboru zaradi odpusta vrlega isterskega poslanca Spinčiča; posebno krepko so se zanj potegnili mladočeški poslanci, kateri so tudi predlagali, da je deti pravosodnega ministra pod zatožbo, ker je prestopil postavo. Mladočehi so svoj predlog prav dobro zagovarjali in jasno dokazali, da je storil minister veliko krivico in se hudo pregrešil proti postavam, a ker je večina v drž. zboru Čehom sovražna, niso sprejeli tega predloga. — Na **Hrvatskem** sešel se bo te dni deželni zbor; nove volitve bodo meseca junija. — **Prvi majnik** je bil dan strahu, ker se je sploh mislilo, da bo nesrečno potekel, a ker je bilo za mir dobro skrbjeno, se prekucneži niso upali na dan. Navzlic temu so v nekaterih mestih vrgli razne bombe in razstrelili nekaj hiš. — Na **Bolgarskem** sta se minister Stambulov in knez močno sprla, tako da skoraj ni upanja, da se bodeta zopet pobotala.

kovega Jurija, ki se je, obračunši s starim oderuhom, ravnokar klaverno vračal v dolino.

Hkrati zapazi Snedčevo oko doli pod hišo na razpotji tujega, na pol gosposko opravljenega človeka, ki je, pazljivo motreč okolico, risal nekaj na kos papirja. Ta neznana prikazen se je našemu junaku nekako sumna dozdevala, pozvižgal je torej svojemu čuva ju, mogočnemu sultanu ter se približal ž njim tujcu.

„Česa iščete tu?“ zagodrnja stari Snedec, gledaje zvedavo papir v tujčevih rokah.

Tujec nekako plaho pogleda starca, skrije papir za hrbet ter hitro i očividno razburjen vpraša: „Ste li vi Štefan Snedec in je li tisto le gori vaša domačija?“

Ko Snedec mrmraje pritrdi, nadaljuje tujec veselo: „In tale je vaš kozolec, ta doli pa njiva, na Selih; o, vse se ujema, vse, hvala ti prijatelj velikodušni, vi, oče

Snedec, pa se veselite z menoj, velika sreča naji je doletela.“

In ko vidi tujec, kako neumno ga gleda stari skopuh, ozre se najprej na vse strani, jeli ni v bližini kak nepoklican poslušalec, potem pa bolj šepetaje prične pripovedovati Snedcu tako-le: Čujte oče in strmite! Jaz prihajam ravnokar iz ječe, kjer me je neka sitnost zadržavala več let; tam seznanil sem se s človekom, ki je bil obsojen v ječo na vse svoje žive dni, ter prebil v njej že nad 50 let. Temu človeku storil sem bil nekaj dobrot in iz hvaležnosti razodel mi je na smrtni postelji preimenitno skrivnost. Izročil mi je papir, katerega ste videli ravnokar v mojih rokah in govoril mi je to-le: „Ta papir, tako je dejal, je ključ velikemu zakladu. V gorenjskih hribih, na Strmem vrhu, blizu samotne hiše leži, ta zaklad. Na tem papirju je kraj natanko popisán in ni ga mogoče zgrešiti. V vojskinem času sem jaz ubil in oropal viso-

Dopisi.

Iz Škofje Loke. (Bralno društvo. — Čitalnica. — Občinske volitve.) Na Velikonočni ponedeljek napravilo je mlado, a že dokaj krepko naše bralno društvo prvo svojo veselico, ki se je prav dobro obnesla. Posebno nas veseli, da društvo tako marljivo goji narodno petje. Le tako naprej! Želeti bi bilo, da bi prijatelji založili društvo z dobrimi domačimi knjigami, kajti naše ljudstvo se rado poučuje in čim več bo bralo, tem zavednejše bo. — Dne 25. p. m. bila je veselica tudi v čitalnici, pri kateri so se odlikovali zlasti ljubljanski gg. pevci in pa domači godbeni klub. Pogrešali pa smo neradi igre. Neprijetno nas je zadelo, da se gg. uradniki in domači duhovniki nekako odtegujejo narodnim veselicam. Z bralnim društvom naj vzdržuje čitalnica prijateljske razmere, kajti potrebno je jedno društvo kakor drugo, vsako v svojih krogih. — Občinske volitve izvršile so se pri nas precej mirno. Voljenih je bilo na novo več mož iz različnih stanov (in to je pravo!), od katerih pričakujemo, da bodo složno delovali v korist naši občini. Dela jim ne bo manjkalo.

Od Male nedelje dne 1. maja. [Izv. dop.] Ni še gospod, kdor hlače nosi, in tudi orgljar še ni, kdor orglja samo na dve žvegli. — Da so te besede resnične, se lahko vsak prepriča v naši župniji, ako le enkrat sliši našega cerkovnika orgljati. Pa mi ga imenujemo popolnoma krivo. Imena „orgljar“ ne zasluži, saj se ni nikoli tega učil, ali bolje izučil. Mimogrede je pač toliko ulovil, da zna pritiskati na dve žvegli. O njegovem petji naj molčimo — če se sploh taki glasovi kot jih spušča on še smejo imenovati petje. — Človek bi vse prenašal in bi se ne čudil temu, ko bi primanjkovalo izurjenih orgljarjev, ali če se premisli, koliko izšolanih ljudij čaka službe, je potrpljenje pri konci. Zakaj smo ravno mi Malonedeljčani obsojeni, da moramo poslušati te komedije, ki jih dela vsak dan na orgljah. Kako dolgo še bomo morali slišati bridke pa resnične in opravičene nasvete

od sosednih župljanov: „Prodajte orglje, samo dve žvegli si ohranite, ki jih rabi“ in še druge takšne reči.

Sad takega orgljanja in petja pa se je že tudi pokazal. Kako krasno so pela prej domača dekleta in fantje s spremljevanjem orgelj in sedaj — ni pravega veselja do petja, kar je tudi umevno. Ali je to v božjo čast in slavo, da se navadno večina ljudstva smeji temu orgljanju pri maši, in še se ljudje doma norčujejo iz tega? Da smo prenašali tako dolgo te razmere, temu vzrok je, da je orgljar drugače dober in pošten človek, ki sam gotovo ni kriv, da ne zna ničesar. Krivi so le dotičniki, kateri so ga spravili na to mesto, za katero se sam nikdar poganjal ni!

Prosimo merodajno gospodo, da kmalu potrebno ukrene, da se povrne v cerkev spet ono lepo, blagglasno petje, po katerem je prej slovela naša župnija.

Malonedeljčan.

Iz Idrije 1. maja. (Raznoterosti.) Pri nas smo bili dne 1. maja bolj veseli, kakor vsi socijalisti in anarhisti po širokem svetu vkupe, kajti že minolega meseca smo izvedeli, da je visoka uprava nam rudarjem zboljšala plače, posebno kovačem, ključarjem in strojevodjam. Delavci I. vrste dobivali bodo odslej po 20 kr. na dan več, delavci X. vrste, to so fantje po 16 let, pa po 5 kr. več. Tudi žito dobiva sedaj vsak rudar, brez razločka. Dočim je bilo dosedaj blizu 400 delavcev, kateri so morali žito kupovati pri trgovcih za drag denar, dobivajo zdaj vsi 30 litrov pšenice za 1 gld. in 30 litrov koruze za 70 kr. — Idrijski rudarji kličejo zato Slava! vrlemu posl. g. dr. Ferjančiču, ki se je za nas v državnem zboru tako odločno in možato potegnil. Hvala mu srčna! — Dva paznika hotela sta ustanoviti novo bratovščino in tudi res pregovorila nekatere rudarje, da so uplačali nekaj denarja, a stvar se je še o pravem času izjalovila in sreča je bila zaslepljenecm toli mila, da so dobili povrnjene že uplačane svoje novce. — Na stranišči

kega častnika ter svoj plen, obstoječ iz samih angleških cekinov, zakopal; ujeli so me potem in sedaj, ko mi ni več upanja, da bi zamogel sam vzdigniti svoj plen, izročam tebi v znak svoje hvaležnosti ključ zaklada. Polovico vzemi ti, polovico pa daj sedanjemu lastniku zemlje, v kateri leži zaklad. Vidite, oče Snedec, tako je govoril moj tovariš, jaz sem mu moral priseči, da bom izpolnil njegov ukaz in potem je umrl. In danes, oče, prišel je tisti blaženi dan, danes zaklad lahko dvigneva ter deliva.

Stari Snedec je strmé poslušal to pripoved, plesali so mu pred očmi angleški cekini a vendar ni hotel prav verjeti mamečim besedam tujca in še-le ko mu je ta založil desetak, da naj mu ostane za jezo, ako bi ničesar ne našla, bil je preverjen.

Sedaj jel je meriti tujec korake od Sredčevega kozolca do njive, primerjal je daljavo s tistim načrtom,

računil na dolgo in široko in konečno je obstal pri neki skali ter slovesno dejal: „Tu-le mora ležati“. Podala sta se na to v hišo ter pri kupici vina, katerega je bil Snedec s težkim srcem prinesel iz kleti, nestrpno pričakovala noči. In ko se je stemnilo, podala sta se skrivnosno, tujec z motiko, Snedec pa z lopato na določeni kraj. Zadnji je zopet jel dvomiti in že se je pripravljaj, kako bo slabotnega tujega sleparja pognal, ako ga je za norca imel. Začela sta kopati in Snedec je v svoji razburjenosti popolnoma spregledal, da je bila nekako čudno rahla zemlja na tistem kraji. In glej, komaj sta prišla dva čevlja globoko, udari tujčeva motika na neko trdo stvar, ki se je pri svitu Snedčeve svetilnice skoraj pokazala kot železna skrinjica. S tresočimi rokami nesla sta jo naša kopača v hišo, pokrov je odletel pod dletom tujca in strmečim očem Snedčevim kazali so se sami — blesteči cekini.

dr. Netušila našla sta dva delavca F. Mrovle in A. Poženel — človeško glavo. Ker stranišče že osem let ni bilo tako globoko iztrebljeno, se ne vé povedati, kdo je bil nesrečnik, ki je bil pokopan v gnojišči. Sodi se, da je to ženska glava. — Letos imeli smo o Veliki noči zopet živo stražo pri božjem grobu, kar smo že 5 let prav močno pogrešali. Letos stražili so ognjegasci v lepi uniformi in v svetlih čeladah. Oboroženi so bili s starinskimi sulicami, katerih hrani rudniško skladišče prav mnogo. Za straže plačuje rudarska bratovščina vsako leto 30 gld., zato smo pa zelo radovedni, kam je ta denar prešel zadnjih pet let, ko pri božjem grobu ni bilo straže. Računovodja bratovščine je tisti mož, ki je hotel ustanoviti tudi novo bratovščino, kar mu je pa izpodletelo. Torej rudarji, sedaj, ko bomo volili nove može v bratovščinsko upraviteljstvo, premislite dvakrat ali trikrat komu boste dali svoje glasove.

Iz Godoviča 29. aprila. [Izv. dop.] Naša občina je jedna najmanjših in revščina je velika, kajti kmetovalec pridelal komaj toliko, da more živeti, ako ga pa zadene še kaka posebna nesreča, potem pa joj njemu! Pred kratkim pogorela je precčj daleč od vasi stoječa hiša, pri kateri je bil tudi mlin in žaga. Mlin smo rešili z velikim naporom, drugo je pa ogenj vse uničil. Nesreča za prizadete pogorelce je toliko večja, ker si je gospodar te hiše dan pred požarom bil nogo zlomil. Žena je pro-

sila pomoči pri sosedih in dobri in pošteni naši ljudje so tudi po svojih močeh pomagali. Na srečo bila je pogorela hiša tudi zavarovana in sicer pri zavarovalni družbi „Donav“ in res je prišel nekaj časa pozneje idrijski zastopnik te družbe g. M. k nam, da izplača zavarovano vsoto. A čujte in strmite, kaj se je zgodilo! Zastopnik družbe je izjavil, da izplača zavarovalnino samo pred županom, in pogorelka morala je iti z njim k županu, kjer je pa tudi gostilna, samo da morajo hoditi drugam po vino, ako se zgubi v to krčmo kak pivec. Tu se je začelo popivanje, kakor na kaki svatbi, in pili so vsi, kar jih je bilo v hiši, nazadnje pa zahtevali, da naj pogorelka plača to, kar so drugi popili. Siromašna žena je morala res plačati ves račun, a na zadnje pa ji je zastopnik družbe „Donav“ še odtrgal 3 gld. Hotel ji je odtrgati 5 gld., pa žena je jokaje prosila, da naj ji pusti denar. Ta zastopnik dobil je bil od pogoreлке 10 gld. za one, ki so pomagali gasiti in si jih je hotel prisvojiti na nečuvn način, tako, da je bilo treba vso to stvar naznaniti sodišču v Idriji, kjer bodo že po pravici in po postavi spoznali in razsodili. Našemu županu prizanešeno bodi za danes, kajti tudi o njem bi se dalo marsikaj povedati, zakaj navzlic temu, da je bil šele pred kratkim izvoljen — ker je osebno prosjačil okoli volilcev, naj dajo njemu glas — vendar ni z njegovim raynanjem in delovanjem skoro nihče zadovoljen.

Slovenske in slovanske vesti.

(Mestne volitve v Ljubljani.) Takoimenovana „konservativna stranka“ se letošnjih volitev v mestni zastop ljubljanski ni udeležila, seveda ne zato, ker je zadovoljna, da imajo v tem zboru odločni narodnjaki večino, ampak zato, ker je dobro vedela, da bi strahovito pogorela, če stopi na volišče. Privrženci te stranke, ki že več ne ve, ali je narodna ali ni, dali so pa svoji jezi duška v prav surovih napadih na sedanji mestni zastop

ter svoje napade zasolili z nesramnimi lažmi. Bodi jim! Mi smo predobri kristijani, da bi se maščevali tistim, ki so premagani, a ko bi tudi mi bili propadli, tako bi nikdar ne ravnali, kakor naši konservativci.

(Slovenščina pri sodiščih.) Tisti veter, ki zdaj nekaj časa sem na Dunaji piha, pripihal jo je tudi v Ljubljano in sploh na Kranjsko. To se vidi najbolj pri sodiščih. Odkar je na Dunaji postala vlada Slovanom še

„Angleški so“, stokal je Snedec, „poznam jih, poznam; pri davkarji sem ga nekoč videl ravno takega. Po deset goldinarjev so in še nekaj čez.“

Jela sta šteti rumenake in ravno tristo jih je bilo: za vsacega sto in petdeset torej. Snedec je svoj del s tresočo roko spravil v skrinjo in nekako zavistno gledal je tudi zlati kupec pred tujcem. O, da bi bili vsi njegovi, ti lepi, lepi rumenaki.

Tujec pa se je bil sedaj hkrati nekaj zamislil in otožno zrl na svoje cekine. Konečno globoko vzdihne ter izpregovori: Vidite oče, na to pa nisem mislil. Kakor veste, sem prišel ravnokar iz ječe in da tak človek posebno spočetka ne uživa mnogo zaupanja, to vam je tudi znano. Kakor hitro bom tedaj jaz hotel par teh rumenakov menjati, sumničili me bodo, da sem jih ukradel, zaprli me bodo in potem bom moral povedati, kje sem dobil cekine in kje jih je še ravno toliko.

Te besede so našega Snedca seveda močno pretresle in na vso moč je prigovarjal tujca, naj bo oprezen in naj vsaj njega ne izda.

Ta pa naenkrat veselo vzklikne: A, da se tega nisem spomnil. Oče, vi jih od mene kupite, moje cekine, in brez skrbi bova oba. In da ne boste rekli tako ali tako, dam vam jih, ker sem resnično v zadregi, nekoliko ceneje.

Snedec se ni dolgo obotavljal, zlasti ker mu je tujec odpustil kar pol goldinarja pri cekinu: odštel mu je po daljšem pogajanju v manjših bankovcih ravno tisočak ter spravil tudi ostalih sto in petdeset cekinov. Oj, kako jih bode gladil in božal dolge zimske večere.

Tujec voščil je staremu skopuhu še obilo sreče s cekini, potem pa je urnih krač odšel iz hiše in po bregu nizdol. Dobro je bilo, da Snedec ni slišal, kako se je tujec prišedši v dolino, čudno krohotal ter mrmral nekaj

bolj neprijazna, kakor je po navadi, začeli so tudi pri sodiščih na Slovenskem potiskati naš jezik v kot in trdim Slovencem usiljevati blaženo nemščino. Opozarjamo torej znova naše rojake, naj ne podpisujejo pri sodiščih nikdar nobene stvari, če ni pisana v slovenskem jeziku, naj zahtevajo vedno in povsod, da se ž njimi uraduje slovenski, ako bi pa kateri uradnik tega ne hotel storiti, naj to takoj naznanijo odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

(Ovržena volitev.) Proti občinski volitvi v Planini na Notranjskem pritožila sta se volilca A. Sebenikar in A. Svet z Rakeka na upravno sodišče, katero je razsodilo v zmislu pritožbe ter razveljavilo volitev občinskih odbornikov: kneza Windischgraetza upravitelja Reisnerja, zdravnika dr. Mayrja in planinskega župnika Podboja zato, ker zakon zahteva, da je pri volitvi imenovati izvoljenčevo ime, a volilci so samo imenovali imenovanih gospodov poklic in stan.

(Dolenjski železnici.) Dne 4. t. m. vršil se je na Dunaji osnovalni občni zbor delniškega društva za zgradbo Dolenjskih železnic, ker je ministerstvo za notranje reči dovolilo dogovorno z drugimi prizadetimi ministri osnivanje tega društva. Politični obhod vse proge bo tekom tega meseca končan, a z delom so tudi že začeli, tako da je torej starodavna želja vseh Dolenjcev kmalu postala resnica.

(Slovenščina v cerkvi.) Duhovnik Ant. Krainer premeščen je iz Koprivnika v Spodnji Log ob kočevski meji. V tej fari bila je od nekaj vsako tretjo nedeljo slovenska pridiga, ker spadajo tudi mnogi Slovenci v to faro, in sicer takšni, kateri nemškega jezika ne znajo nič. Novi dušni pastir v tej fari, Anton Krainer, pa ne zna nobene slovenske besede in je sploh velik sovražnik Slovencev. Se ve, da odslej tudi slovenskih pridig ne bo več v tem kraju. Glejte, ljubi slovenski katoličani iz fare Spodnji Log, kako zelo so uneti gospodje v ljubljanski škofijski pisarni za vaš večni blagor, še slovenske pridige vam ne privoščijo, pa vendar trkajo pri vsaki priložnosti ob svoja prsa in trdijo — dobro, da jim že pa-

metem človek ne verjame — mi skrbimo za častni in za večni blagor katoliških Slovencev!

(Koroški deželni glavar.) Stari naš nasprotnik dr. Erwein, se misli odpovedati in sicer zato, ker ima toliko dela, da ga ne zmaguje. No, slovenski Korošci ne bodo po njem žalovali, zakaj njim nasproti kazal se je vedno hudega nasprotnika. Gledé naslednika dr. Erweina se čujejo razni glasi. Pridi že kdor koli na to mesto, koroški Slovenci so pripravljeni, kajti sedanji položaj je takšen, da se ni nadejati ničesar dobrega.

(Koroški Slovenci) službujejo kot vojaki pri pešpolku baron Kevenhüller št. 7. Doslej veljalo je vsaj na papirju načelo, da morajo častniki, službujoči v tem polku, znati slovenski, a zdaj so odpravili tudi to določbo, češ, saj zna vsak Slovenec par nemških besed. Ako pa pomislimo, da je v tem polku od 100 vojakov vsaj 40 Slovencev, kateri večinoma ne znajo nemški, ne moremo drugega reči, kakor da je to velika krivica, ki bode pa v prvi vrsti na škodo vojski sami.

(Občni zbor „Katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“) vršil se je ob mnogobrojni udeležbi iz vseh krajev Koroške dne 27. aprila v Celovci. Navzočnih je bilo do 300 članov in lepo število gostov iz Štajerske in Kranjske. Predsednik društva, župnik gospod Gregor Einspieler, pozdravil je v primernem nagovoru vse zborovalce ter nato poročal o društvenem delovanju v preteklem letu in o svojem delovanju v deželnem zboru koroškem. V preteklem letu zastavilo je društvo vse svoje moči, da deluje v narodnem zmislu pri občinskih in drugih volitvah, skrbelo je pa tudi, da so se odpošiljale prošnje za slovenske ljudske šole in da so se ustanovljale v slovenskih krajih posojilnice, velevažne za gospodarski napredek slovenskega prebivalstva. Govornik poročal je tudi prav obširno o kmetijske družbe koroške sovražnem delovanju in povedal, da so že mnogi koroški Slovenci pristopili kranjski kmetijski družbi in si naročili izvrstnega „Kmetovalca“. V deželnem zboru koroškem ni bilo za Slovence ničesar doseči, ker imajo Nemci veliko večino,

„o starem oslu“. Kajti inace bi stari skopuh tisto noč gotovo ne bil tako sladko sanjal o angleških cekinih...

Nekaj nedelj pozneje pripravljaj se je naš Snedec po važnih poslih v Ljubljano in da bi se natanko prepričal, koliko mu je virgel tujcev zaklad, vzel je seboj deset tistih rumenakov. V Ljubljani stopi v menjalnico, izvleče iz žepa bahato svoje cekine, ter malomarno vpraša, kako stoje. Trгоvec smehljaje pogleda zdaj Snedca, zdaj angleške cekine, potem pa migne svojemu služabniku in predno se je Snedec zavedel, stala sta mu na levi in desni — policijska stražnika. Vse stokanje in tarnanje ni nič pomagalo, odvedli so ga v zapor, češ, da je hotel trgovca oslepariti z ničvrednimi zlatimi denarji, podobnimi igralnim markam! Grozno so se sedaj Snedcu odprle oči. Tisti ljubeznivi tujec ga je bil osleparil! Najprej je sam zakopal na Snedčevi njivi sleparaške rumenake,

potem jih je s Snedcem zopet izkopal kot „star zaklad“. Vsa tista pripoved bila je grda laž in Snedec bil je osleparjen za tisoč goldinarjev. Tako se je razodevala Snedcu bridka resnica in ko se je policija prepričala o resnici njegove žalostne povesti, ga je izpustila, za slovo pa še pokarala, da se je s sleparjem pajdašil.

Kako je Snedec tisti dan domov na Strmivrh prišel, sam ni vedel; tri dni ni pogledal ne jedi ne pijače in ko se je zopet pokazal na dan, dejali so ljudje, da mora biti močno bolan. Tujega sleparja so sicer kmalu zasačili, ter dali ga več let pod ključ, a Snedcu je to malo hasnilo, kajti njegov denar poslal je bil slepar že med svet. Še več let je potem ljudi drl, Snedec na Strmem vrhu, pa s tistim veseljem ne več, kakor prej in kadar je bila le govorica o zlatem denarji, tedaj je starega Snedca kar pretreslo. „Sleparija, nič kot sleparija“ tako je mrmral pri takih prilikah.

in ta večina se niti ne sramuje svojega sovraštva do Slovencev, ampak je še očitno kaže. Prav iz sovraštva niso Nemci volili nobenega slovenskih poslancev v odseke, a navzlic vsemu temu koroškim Slovincem ni obupati. — Iz poročila blagajnikovega je razvidno, da je imelo društvo lani 506 gld. 98 kr. dohodkov in 455 gld. 87 kr. troškov. Tajnik poročal je o delovanju društvenega odbora, kateri je imel osem sej, ter o njegovem prizadevanji za slovenske šole. Društvo priredilo je tudi dva javna shoda, jednega v Plešivci, katerega se je udeležilo več kakor 200 volilcev, in drugega v Prevaljah, kamor je došlo čez 150 mož. — Na to se je vršila volitev v društveni odbor in so bili izvoljeni vsi dosednji odborniki jednoglasno. Ko se je izrekla odboru zahvala za njega trud, poslancema Einspielerju in Muriju pa za pogumno postopanje v deželnem zborn koroškem, začel je predavati tajnik kranjske kmetijske družbe g. Gustav Pirc o kmetijskih in gospodarskih stvareh, kar so navzočni kmetovalci poslušali z velikim zanimanjem. Zvečer je bila lepa zabava s petjem in igro. — Ta zbor je živ dokaz, da ves nasprotniški napor ni še mogel uničiti slovenstva na Koroškem in torej jako vesel znak. Le tako hrabro naprej, vrli koroški bratje!

(Celjski mestni urad in slovenščina.) Celjski nemškutarji se od jeze kar pené, ker je minister za notranje reči zaukazal, da mora mestni urad celjski slovenske prošnje tudi s tem jezikom reševati. Uzrok, da je minister izdal to naredbo, je bil nastopni: L. 1890., o „Sokolski“ slavnosti v Celji, obnašali so se celjski nemškutarji in ž njimi združeni policaji tako, da so bili ondu stanujoči Slovenci v strahu za svoje življenje — kajti tolovajski napadi so se tudi primerili — in da so prosili orožnih listov. Med prošnjiki je bil tudi tajnik celjske posojilnice g. Lončar, a ker je mestni urad celjski slovensko njegovo prošnjo odklonil z nemškim rešilom, pritožil se je najprej na namestništvo in potem še dvakrat na ministerstvo, katero je razsodilo po zakonu, da mora celjski mestni urad v zmislu člena 19. državnih osnovnih postav slovenski pisane prošnje reševati v slovenskem jeziku. Celjski nemškutarji so zdaj kar poparjeni, kakor da jih je minister s kropom polil. Repenčijo se, da se Bogu smili in pritožiti se tudi mislijo, pa jim vse ne bo nič pomagalo, postava je postava, pravica pa pravica. Za nas Slovence je pa ta ministerska odločba zelo važna, kajti s tem je pokazano, da pridemo lahko do svojih pravic, samo če resno zahtevamo in ne odnehamo od svojih tirjatev. Na noge torej, rojaki, in ne držite križem rok. Koliko je še občinskih uradov, ki našemu jeziku nečejo pripoznati tistih pravic, katere mu gredo. Tirjajte jih, odločno in vstrajno, in dosegli jih bode. Kdor trka, temu se odpre, kdor pa ne trka, mora pa pred vratmi ostati!

(Štajerska kmetijska družba) ima vsega vkupe 63 podružnic in 3492 članov. Na slovenskem Štajerji ima ta družba 18 podružnic in 795 članov. To je primeroma dosti premalo, a da se slovenski Štajerci ne zanimajo za svojo družbo toliko, kolikor bi bilo treba, tega je družba prav sama kriva zato, ker je Slovincem

zelo malo prijazna in ne stori zanje tega, kar bi storiti morala.

(Štajerske trtnice.) Na Štajerskem storé dosti več za povzdigo vinoreje, kakor pri nas na Kranjskem. Tam imajo tudi več deželnih trtnic, dočim pri nas prav za prav nimamo nobene. Deželne trtnice so na Štajerskem v Pišecah pri Brežicah, v Borlu pri Ptuji, in v Mariboru dve, jedno namreč vzdržuje vinarska šola, druga pa je v kaznilnici. Ko bi vender tudi pri nas storili kaj resnega, da se pomore propadajočim vinorejcem! Skrajni čas je že zato!

(Bralno društvo v Braslovčah) na slovenskem Štajerji pristopilo je kot član c. kr. kmetijski družbi kranjski. Člani društva so prav zadovoljni, ker jim kranjska kmetijska družba kot vseskozi slovensk zavod zelo ugaja, zlasti pa so zadovoljni z društvenim listom „Kmetovalcem“, kateri jim v vsakem obziru ugaja. Želeti je prav iskreno, da bi tudi druga narodna društva posnemala vzgled vrlega bralnega društva v Braslovčah, kar ne bo samo članom dotičnih društev, ampak sploh narodni stvari v korist.

(Poslanec g. Vekoslav Spinčič,) katerega je bil naučni minister odpustil iz državne službe, pritožil se je proti temu ukrepu na državno sodišče, katero bode, kakor je upati, razveljavilo ministersko odločbo in dalo posl. g. Spinčiču popolno zadoščenje za veliko krivico, katera se mu je storila. Tudi državni poslanci, seosebno mladočeški, potegnili so se kaj odločno za tega vrlega svojega tovariša.

(Volilski shod v Opatiji.) Dne 24. aprila bil je v Opatiji volilski shod, na katerem je poročal državni in deželni poslanec za te okraje gosp. Vekoslav Spinčič o svojem delovanji v deželnem in državnem zboru. Povedal je, da se je na Dunaji resno potezal zato, da bi slovenski in hrvatski poslanci ustanovili svojo posebno združitev, da pa ni uspel, ker se skoro vsi drugi tovariši njegovi drže vladnih škrijcev. Zato se je gosp. V. Spinčič ločil od svojih tovarišev in se pridružil Mladočehom, ki so res pravi slovanski poslanci, in isto tako storil je tudi drugi isterski poslanec dr. Luginja. Gosp. Spinčič omenil je tudi svojega odpusta iz službe, reši, da ga to ne bode motilo delati do zadnjega dihljaja za svoj narod. Volilci pritrjevali so govorniku nandušeno in mu izrekli svoje popolno zaupanje.

(Kričeča krivica.) Za predsednika višjemu sodišču v Trstu imenovan je ministerjalni svetni Edmund Anton Peck. Primorskim Slovincem in Hrvatom storila se je s tem nova, velika krivica. Novi predsednik višjemu sodišču ne zna nobenega slovanskega jezika, a o svojem času, ko je še kot navaden uradnik služboval v Trstu, bil je gorec privrženec italijanske stranke in hud nasprotnik vseh slovanskih želja. Na Dunaji bil je ta gospod zopet strasten Nemec. Vsa preteklost kaže na to, da bo višjega sodišča tržaškega novi predsednik tudi naš nasprotnik v političnem pogledu in da se nam je od njega nadejati marsikaj slabega. Naši poslanci, če prav se zmerom poganjajo za vladno, niso mogli izposlovati niti tega, da bi

bil imenovan nam pravičen mož na to važno mesto. Pač žalostno!

(Slovansko bogoslužje.) V zadnjem, zasedanju isterskega deželnega zbora vprašal je poslanec dr. Volarič vlado, zakaj ovira siloma in protipostavno slovansko službo božjo, na kar je vlada odgovorila zelo zvito in nejasno. Sedaj javlja tržaška „Edinost“, da vladnega odgovora na to vprašanje niso sestavili v Trstu ali na Dunaji, ampak v Poreču in sicer v škofijski palači in da je pri tem sodeloval tudi prvi gospodar v tej palači ter tudi plačal, da se je ta odgovor natisnil v nekem italijanskem listu. No, gospodom v poreški škofijski palači se zato ni čuditi, ti so sposobni še za vse druge stvari.

(Obsodba.) Pred tržaškim porotnim sodiščem obsojen je bil dne 28. aprila deželni poslanec isterski in urednik „Naše Sloge“ g. M. Mandić in sicer zato, ker je bil v svojem listu očital lahonskemu župniku Mizzanu

iz Kringa, da upravlja slabo cerkveno premoženje svoje župe. Navzlic temu, da so vse priče potrdile, da je župnik Mizzan dal cerkveno zemljišče v zakup svojemu sorodniku za veliko premajhno ceno, ker bi bil lahko dobil za tisti svet dosti več zakupnine, navzlic temu obsojen je bil gosp. Matko Mandić na strahovito visoko denarno kazen.

(Levstikovi zbrani spisi.) V zalogi ljubljanske knjigotržnice Ignacij pl. Kleinmayr & F. Bamberg izšel je tretji zvezek krasne izdaje Levstikovih zbranih spisov, katere je vzgledno uredil prof. Frančišek Levčec. Tretji zvezek prinaša prelepe pripovedne spise Levstikove in sicer: povesti, pravljice in pripovedke, potopise, zgodovinske in književnozgodovinske spise. Ceno vse izdaje in posamnih zvezkov naznanili smo že večkrat. Bódi ta knjiga priporočena kar najtopleje prijateljem slovenskega branja.

Razne vesti.

(V ljubljansko mestno hranilnico ali — „kranjsko sparkaso?“) Izmej občinstva dohaja nam ta glas: Je gospóde v nas, ki slovenskemu občinstvu, zlasti preprostemu, še vedno prav gorko priporoča „kranjsko hranilnico“ mestu domačega našega zavoda — mestno hranilnico ljubljansko. — Slovenci, take gospóde se jedenkrat za vselej ogibajte in poiščite si o potrebi in sili pisarn, kjer delajo možje narodnjaki, ki radi z dobrim svetom in ceno pomagajo in postrežejo!

(Slovenski napisi po deželi) Prijatelj-narodnjak nam piše: Nekateri domače — seveda národne — obrtnike in trgovce še vedno sleharnikrat mraz pretresa, kadar je temu ali onemu obesiti ali napraviti svoji hiši napis! Je sicer „Slovenec“, zanesljiv (?) narodnjak (!), a javno svetu pokazati to svojo odločnost in zavest — tega ga je pa kar deviško sram. Pa — seveda, kdo boče pa potem hodil v nemška društva, kazino, k nemškim in nemškutarskim zabavam in drugam, mesto k slovenskim veselicam v Čitalnico, dram, predstavam itd., če se s strogo narodnim napisom zameri gospódi! — Je res, pa je tudi res, da tako polovičarsko narodnjaštvo ni vredno vinarja!

(Oče Radecky) imenovali so vojaki slavnega vojskovodjo, kateremu so te dni postavili velik spomenik na Dunaji. Slavnosti odkritja tega spomenika udeležili so se mnogi stari vojaki, ki so l. 1848. in 1849. služili pod Radeckim na Laškem. Starih teh vojakov je bilo 14460 pri slavnosti in sicer so zastopali 572 društev z 182 zastavami in 27 godbami. Med temi slavitelji Radeckega je bilo tudi mnogo Slovencev.

(V Ameriko) odpotovalo je minoli mesec iz Dolenjega Logateca petero oseb, a drugi, večinoma taki, kateri so kaj podedovali, se pripravljajo na pot, gotovo misleč, da se tam v Ameriki denar kar po cesti pobira. Tudi iz Kočevja odpeljalo se je te dni nad 100 oseb v Ameriko. Bog jim daj obilo sreče, da bi se nikdar ne kesali tega svojega koraka.

(Najdeno truplo.) Blizu Trbovelj našli so na nekem gorskem rebru človeško truplo. Obraz je bil tako sežgan, da ni bilo moči dognati, kdo da bi to bil. Misli se, da

je bil to samomorilec, ki je skočil s strmine, prejši pa še glavo polil s kako razjedajočo tekočino, s hudičevim oljem, ali s čimur koli že. Nepoznani mrtvec je bil star kakih 20 do 24 let in oblečen, kakor se nosijo sploh rudarji.

(Ubijalec svoje matere.) Dne 24. aprila prijeli so orožniki Franca Jerovca, posestnikovega sina iz Malega Trna, političnega okraja krškega, radi uboja svoje lastne matere Elizabete Jerovc. Sam je priznal svoje hudodelstvo in povedal tudi podrobnosti, kako se je to izvršilo. On in mati sta šla dne 18. aprila v cerkev. Na poti sta prišla do vinske kleti, podala se vanjo in tukaj začela se hudo prepirati. Ves togoten vzame sin France poleno ter udari z njim svojo mater tako močno po glavi, da pade brez zavesti na tla. Da bi storil konec njenim mukam, udari jo še edenkrat ter odide nemudoma domu. Dne 20. aprila odpelje mrtvo truplo v hosto in je tam pokoplje. Ker pa je več ljudi videlo, da sta stopila z materjo v klet, iz nje pa je prišel sam, se je to nezaslišano dejanje kmalo zvedelo in dne 25. aprila bila je na lici mesta posebna komisija, da je stvar preiskala.

(Grozna smrt.) Meseca aprila nastal je po noči požar v kajži Jožeta Bobnarja iz Lubna pri Novem mestu. Kajža je pogorela do tal. Mož, ki je spal na svislih, zapazil je prvi, da gori in hitel ženo buditi. Oba sta se rešila iz goreče hiše, kar se spomni žena skrinje, v kateri je bilo 400 gld. denarja. Mož je sprevidel, da je nevarnost velika in zato ni hotel iti več v gorečo hišo po skrinjo, ampak hitel v hlev. Žena šla je sama v hišo in z velikim trudom privlekla skrinjo do praga, tu jo pa omami puh, strop se udere in pokoplje ženo in skrinjo.

(Nesreča.) Sredi meseca aprila legla je nekega večera gospa Ivana K. na Reki v posteljo in pri luči, po svoji navadi, prebiralas časopise. Čitaje zadremala je 72letna starka in v snu zvrnila gorečo svečo, da se je unela postelja. Ko se je starka zbudila, bila je vsa v plemenu. Na njene klice na pomoč prihiteli sta dekli, a od strahu nista vedeli kaj storiti. Za njima prihitel je neki Slovenec in rešil z nevarnostjo lastnega življenja onemoglo gospo, ki je bila od ognja zelo nevarno opečena.

(Dopisovanje, ki nič ne stane.) V Trstu zapazil je neki trgovec, da dobiva njegova dekla zelo pogostoma pisma, na katerih ni nikake poštne znamke, da pa takih pisem nikdar ne vsprejema. Prašal je torej nekega dne dekle, zakaj ne sprejema takih pisem brez mark in ona mu je odgovorila: Moj ljubček je vojak, pa ni vsak dan prost. Kadar vé, da ne bo mogel priti iz vojašnice, mi pa pošlje tako pisemce, na katerem ni marke, a v pismu ni nič pisanega. Jaz tega pisma ne vzamem, da mi ni treba plačati poštne, saj vem kaj pomeni, tako nama ni treba izdajati denarjev za poštne znamke.

(Otrovano darilo.) Marijeta Donata, lepa Rimljanka, zaročila se je leto dni po smrti svojega prvega soproga z nekim postarnim graščakom Kastelanom. Poroka se je imela vršiti še ta mesec. Pred kratkim dobila je lepa zaročenka škatljico bonbončkov, a vrh slaščic je ležal listek s svarilom: Ako me ljubiš, Marijeta, použij sama te bonbončke! Nevesta je mislila, da je to nedolžna šala njenega zaročenca in urno použila nekoliko bonbončkov, pa jih tudi svojim sorodnikom dala. Kmalu nepade vse, ki so poskusili teh slaščic, silna slabost. Začel jih je zvijati krč in lepa Marijeta je umrla malo ur pozneje, mati in sestra sta pa še v smrtni nevarnosti. Nihče ni sumil da so bonbončki otrovani, šele ko je policijski uradnik, ki je prišel na lice mesta, pokusil teh slaščic in tudi zbolel, so spoznali, da so res slaščice prouzročile vso nesrečo. Zdaj se je dognalo, da je odposlala te bonbončke hči Kastelanova, ki se je vedno zoperstavljala očetovi novi ženitvi. Obsodili so jo na dosmrtni zapor.

(Take so!) V Tuluzu na Francoskem skočila je v vodo neka mlada, jako lepo oblečena gospa. Nesrečnici ni bilo možno rešiti življenja; po daljšem in trudapolnem iskanju našli so truplo in spoznali, da je bila to gospa nekega visokega uradnika. Nesli so jo na dom moža in tam našli na mizi pisemce, v katerem javlja ranjca svojemu možu, da si konča življenje zato, ker ji je šivilja popolnoma skazila novo dragoceno oblečilo. Koncem svojega pisma prosi moža, naj izdelovanje njenega mrtvaškega oblečila naroči gotovo drugi, spretnější šivilji.

(Številke govoré.) Tekom minolega leta pokradli so na Ogerskem razni uradniki in sluge silno veliko denarja, a vsem se ni prišlo na sled. Znano je, da so v tej dobi pokradli uradniki in sluge: pri pošti 12.000 gld., pri davkarijah 87.000 gld., pri okrožnih blagajnicah 37.000 gld., pri sirotiških in depozitnih blagajnah 100.000, pri vojaških blagajnah 21.000, pri cerkvenih blagajnah 19.000, pri občinskih blagajnah 17.000, pri carinskih in sodnih blagajnah 3.000 in pri ministerstvu 42.000 gld., — pri bankah in hranilnicah 1.383.000, pri zavarovalnicah 39.000, pri trgovcih 142.000, pri tovarnarjih 85.000 in pri zasobnikih 27.000 gld. Zdaj pa naj še kdo reče, da so na Ogerskem „dobre razmere“.

(Pošten človek.) Leta 1876, torej pred 16 leti, izgubil je bil neki trgovec iz Robatja na Gališkem na semnju v Vojnilovu denarnico, v kateri je bilo 1200 gld. Navzlic iskanju in poizvedovanju se ni moglo dognati, kdo da je našel in utaknil izgubljeni denar. Sedaj pa, po preteku tolikih let, dobil je dotični trgovec, ki je bil izgubil denar, iz Nemčije pismo, v katerem je bilo 2300 gld. in v katerem naznanja nepoznani pisec, da je on našel izgubljeni denar, da si je z njim pomagal in da pa vrača zdaj najdeno svoto s 6 odstotnimi interesi vred.

(Nenavadna trdovratnost.) V mestu Birmingham na Angleškem umrla je pretekli teden 81 let stara samicica, katere dolgi 61 let ni spregovorila niti besedice. Ko je bila stara 20 let, zapustil jo je bil v dan pred svatbo nje ženin in takrat se je zapuščena nevesta zarotila, da ne spregovori vse svoje žive dni z nikomur ne besede več. In te svoje zarote držala se je žena vestno, do svoje smrti, držala se je je 61 let. Nihče ni več slišal besedice iz njenih ust. Živel je sama zase, kakor da je ločena od vsega sveta, a celo s svojimi služabnicami je občevala samo pismeno. To je pač stanovitnost, da jej ni lahko najti primere.

(Kaznjenec — skladatelj.) V kaznilnici v Kopru blizu Trsta peli so pred kratkim ondu zaprti kaznjenci slovesno mašo, katero je zložil star kaznjenec, ki se je muzike naučil šele v zaporu. Strokovnjaki hvalijo to glasbo prav močno. Skladatelj je bil prej natak, v zaporu pa se bavi s strugarstvom. Obsojen je radi umora na dosmrtno ječo.

(Lahonska nestrpnost.) Nekega goriškega mestnega odbornika Resena sin napadel je 76 let starega moža brez vsega uzroka, samo zato, ker je starček na pobalino vprašanje odgovoril da je Slovenec. Fante udaril je sivolasega, splošno spoštovanega moža tako močno, da se je starček kar zgrudil. Upamo, da bodo tega nič vrednega pobalina primerno kaznovali; sicer bi pa za take vrste ljudi bilo najbolje zdravilo — poštena palica.

(Izgubljeni zakladi.) Poleg velikih vrat turškega tempelja v Meki zidane so že več stoletij štiri globoke jame v zemljo. Te jame so zaprte z močnimi železnimi vratmi, a ključke hrani velik šerif, predstojnik cerkve. V vsaka vrata je narejeno malo okence, skozi katero mečejo romarji svoja darila. Kadar je treba cerkev prezidati ali popraviti, se jedna teh jam odpre in se vzemo nabrani zakladi, da se poravnajo troški zidanja. L. 1802 pobrali so te zaklade Vahaebiti, ko so osvojili Meko. Ko so prišli lani romarji zopet v Meko, raznesel se je med njimi glas, da je turška vlada pobrala vse, kar je bilo notri in od tedaj nečejo romarji ničesar več dajati, navzlic temu, da je tempelj v zelo slabem stanju.

Poučne stvari.

O precepljenji sadnih dreves.

Pri nas imamo še mnogo dreves, ki rodé namesto dobrega in za trgovino porabnega sadja samo malovreden drobiž; prav tako imamo tudi še dosti drevja, ki ničesar ne rodi, temveč divja naprej v les in od katerega pričakujemo zastoj zaželenega sadu. Tako in enako drevje kaže precepiti.

Drevo, katero mislimo iz enega ali drugega vzroka precepiti, mora biti zdravo in krepke rasti, staro in slabotno drevje se ne izplača precepiti.

Za precepljenje je vrh ali krono blizo tako močno skrajšati, kakor pri pomlajenji; prikrašati pa je le tiste veje, katere mislimo cepiti. Nad 5 do 7 centimetrov debele veje ne kaže cepiti; bolje storimo, da požlahtnimo več drobnejših vej, ker se na ta način vrh hitreje obraste in ker ostane drevo bolj zdravo.

Pri skrajšanji vrha moramo pustiti na ostalih vejah nekaj malih vejic, da nam pozneje rabijo za odvajanje preobilega soku. Veliko bolj storimo, če pustimo torej na vsaki veji nekaj stranskih vejic za odvoditeljice soku, nego če pustimo v ta namen eno samo veliko vejo.

Najbolj se dadó precepiti bruske, potem jablane, češnje in češplje. Koščičasto sadje, zlasti češnje, moramo prav zgodaj spomladi cepiti, med tem ko cepimo pečkato sadje še lahko pozneje — blizu do cvetja.

Laška repica.

Laško repico ali topinamburo pridelujemo zaradi podzemeljskih gomoljev, ki so dobra krma za prešiče; poleg gomoljev zamoremo pa tudi listje od laške repice porabiti za krmo. Za človeško jed je laška repica nerabljava, a tudi goveji živine ne gre v slast. Zaradi tega se dosedaj prideluje tudi v mali meri in le v nekaterih krajih, kjer je zemlja bolj peščena in nerodovitna in kjer primanjkuje večidel krme.

Ker je laška repica vodéna, je ne smeš pokladati v velikih množinah. Posebno izvrstna je laška repica za prešiče, če jo kuhamo in dajemo v zmernih množicah. Surova laška repica prija celo konjem. Slavnoznani nemški živinorejec Nathusius nadomestil je običajen odmerek za konje, obstoječ iz 6 kg. ovsa in 5 kg. sena (poleg rezanice) prav uspešno z 12-5 kg. oprane laške repice, 3 kg. ovsa in 5 kg. sena. Konji postali so pri tej krmi celo bolj rejeni, dasi so močno delali.

Laška repica je časih tudi že škodovala, a vselej le če je bila slabo spravljena in že pokvarjena, n. pr. nagnita. Izklila laška repica je celo strupena, ker proizvaja bolezn.

Laško repico je najbolj puščati čez zimo v zemlji, ker ji malokdaj škoduje mraz. Pokvarjeno in nagnito repico moraš vsekdar kuhati, predno jo pokladaš. Zdravo in svežo repico pa je oprati in zrezati, če jo pokladamo v surovem stanju.

Zeleno listje od laške repice je tudi dobro za krmo; posebno dobro je za ovce, porablivo pa tudi za goved in konje. Časih kaže zeleno listje za krmljenje posušiti ali pa tudi v jane vložiti, da se okisa.

Jablana.

Jablana potrebuje za dobro rast prav globoke, rodovitne in vodo propuščajoče zemlje; tako n. pr. raste in rodi jablana prav dobro na srednje težki ilovni zemlji pa tudi na glinasti zemlji, če le ni pretežka in če ima zadosti apna v sebi.

Na revni in pusti zemlji ne uspeva jablana. Peščena zemlja ji le tedaj ugaja, če je zadosti vlažna v spodnji plasti, da ne trpi pred sušo, in če jo pravilno gnojimo. Z zastajajočo vodo napojena zemlja ni za jablano, isto tako tudi ne šotna zemlja.

Jablano je saditi na odprtih legah. Vlažne, vzlobljene in zaprte lege ji nikakor ne prija; v takih legah mladje večkrat pozebe, ker premalo dozori.

Za nasaditev jablan so severozapadne in celo severne lege po brdih primerne in priporočljive, ker v takih legah drevesa bolj rodé zaradi večje vlažnosti, ki se nahaja v teh legah, kakor tudi zaradi tega, ker cvetje redkokdaj pozebe vsled poznejšega brstenja in počasnejšega razvoja.

Celo 500—700 metrov visoke lege so dobre za jablano, če so le zavarovane pred mrzlimi vetrovi.

Deset zapovedi za pridelovanje krompirja.

1.) Prizadevaj si, da bodeš pridelal na vsaki njivi več kakor si dosedaj, torej tudi več krompirja; tako ti bo mogoče pridelati na manjšem prostoru zadosti krompirja in porabiti več polja za pridelovanje krme in žita.

2.) Obdelaj njivo, namenjeno za krompir, že na jesen in sicer z globokejšim oranjem kakor dosihdob.

3.) Za krompir treba je gnojne zemlje; ker je star t. j. predelan gnoj več vreden kakor svež, podovji gnoj že na jesen.

4.) Ne zasajaj krompirja po več let zaporedoma na enem in istem prostoru.

5.) Prideluj le po eno vrsto krompirja, ki je izkušeno dobra in varuj se raznoterih mešanic.

6.) Sadi krompir, ki še ni izklil, ki je ovenjen, popolnoma zdrav, lep in srednje debel. Semenski krompir rezati je le tedaj, če ga nam primanjkuje, tedaj vsekdar po dolgič, da so očesa pravilno razdeljena. Droban krompir ni za seme.

7.) Sadi krompir, ko je zemlja že dovolj osušena in ogreta, torej ne prezgodaj; tudi ne smeš krompirja preblizo skupaj ali pregloboko saditi.

8.) Odstranjuj plevel in skrb, da se z okopavanjem in osipanjem zemlja dobro rahlja, zrači in krepča.

9.) Ne koplji krompirja, dokler je listje zeleno.

10.) Shranjuj krompir na suhem in hladnem.

Loterijske srečke

dne 5. maja t. l.

Praga 12, 38, 83, 23, 54.

Tržne cene v Ljubljani

dne 4. maja t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	50	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež,	6	—	Surovo maslo, "	—	72
Ječmen, "	4	23	Jajce, jedno	—	2
Oves, "	2	77	Mleko, liter	—	10
Ajda, "	5	80	Goveje meso, kgr.	—	62
Proso, "	5	15	Telečje	—	58
Koruza, "	4	71	Svinjsko	—	64
Krompir, "	4	60	Kostrunovo	—	40
Leča, "	11	—	Pišanec	—	60
Grah, "	11	—	Golob	—	20
Fizol, "	9	—	Seno, 100 kilo	—	196
Maslo, kgr.	—	84	Slama, "	—	240
Mast, "	—	66	Drva trda, 4 metr.	—	660
Špeh frišen	—	56	" mehka, 4 "	—	580

Vozne zvezke

(Rundreisebillets)

najpripravnnejše in najcenejše vozne karte sedajnosti, veljavne za vsak vlak, letne karte, prirejanje posebnih vlakov priporoča

Jos. Paulin v Ljubljani

mejnarodna potovalna pisarna, (29—2)

kjer je tudi o potovanju po celem svetu vse potrebno brezplačno pozvedeti. Za pismen odgovor naj se znamka priloži.

Prostovoljna prodaja posestva v Gorenji vasi.

Podpisane prodam iz proste roke hišo v Gorenji vasi pri Ribnici, obstoječo iz dveh zdolnjih in treh podstrešnih sob s kašo, kuhinje in dveh kletij, skednja in živinskega hleva; tudi je zraven svinjski hlev z gnojnišnico in koliba za drva. Na vrtu je vodnjak (štirna), zidan s cementom. Pri tej hiši je tudi prodajalica (štacuna) s špecerijskim blagom ter se vsa štacunska oprava proda kakor stoji. Hiša je nova in obokana (velbana), zidana v najlepšem slogu in jako pripravna za krmo, ker je pri cesti na lepem prostoru. Posebno se je pa nadejati v tej hiši dobre trgovine ravno sedaj, ko se bode začela graditi "dolenjska železnica", ker je komaj streljaj od železnične proge oddaljena. Proda se s hišo tudi vrt, ležeč koj za hišo in v griči je tudi del gozda za drva. Kogar bi torej veselilo to posestvo kupiti, naj pride pogledat, da se prepriča. Vse drugo se izve pri Antonu Perušek-u, posestniku in trgovcu s špecerijskim blagom v Gorenji vasi pri Ribnici (Dolenjsko). (28—2)

Zobni zdravnik iz Berolina
UNIV. MED.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4 Ljubljana I. nadstropje

ordinuje od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne; ob nedeljah od 9.—11. ure dopoldne; za siromake ob petkih od 9.—10. ure dopoldne. (22—7)

Razborni možje v starosti 25 do 30 let, neoženjeni, zdravi in trdni, zmožni slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, neomadeževane preteklosti, kateri mogo dokazati, da živijo v urejenih gmočnih razmerah, dobe lahko službo **popotnika**, kateri bi se morali posvetiti izključno in neprestano, za kar bi dobivali stalno plačo in posebne nagrade. Kdor je marljiv in vesten, ima priliko priti do gotove in stalne službe.

Oglasé naj se pa samo take osebe, ki morejo zadostiti vsem tem terjatvam, katere **rade potujejo** in imajo trdno voljo stavljenemu nalogu vedno z **jednako marljivostjo in posebno vztrajnostjo** izpolnjevati in se tudi sicer vesti tako, da ne bode ni najmanjšega očitjanja.

Ako bi bil kdo voljan, ne da bi prevzel službo **potnika** nego sicer **mimo navadnega svojega posla** delovati, da si pridobi **postransk dohodek**, tako ima sedaj priliko dobiti tako mesto, katero se **dobro izplača**, kajti dohodki se vedno **mnóže** in trajajo **dolgo let**.

Lastnoročno v nemškem in slovenskem jeziku pisane ponudbe, katerim je pridejati **prepise** svedočb in v katerih je navesti „reference“, poslati je pod šifro: „201191“ v **Gradeo**, poste restante. (23—7)

Pristno in čisto istersko črno vino

se dobiva postavljeno na Vodnjanski kolodvor

po 18 kr. liter

in višje pri **Giovanni Manzin-u**, posestniku vinogradov, **Dignano-Istra**. (21—7)

S. Gregorčič: **Poezije**. II. zvezek.

Dobivajo se vezani in broširani v raznih barvah, v pravem angleškem platnu, z zlato obrezo, pozlačenim hrbtom in pozlačeno sprednjo stranjo.

Elegantno vezani izvodi po 1 gl. 60 kr.,
Broširani „1“ — „
po pošti 5 kr. več.

Priporočam tudi svojo bogato oskrbljeno

knjigoveznico

z najnovejšimi stroji v izdelovanje vsakovrstnih

knjigoveznih in galanterijskih del.

Udano se priporoča (17—12)

Franjo Dežman

knjigovez, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6

Kuverte s firmo

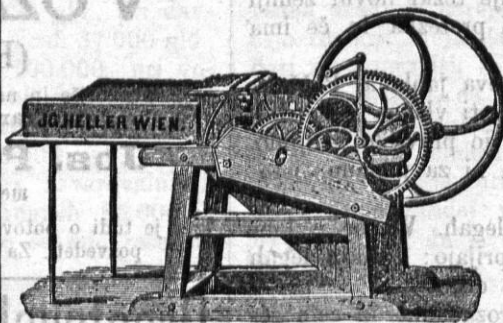
in **vizitnice**

priporoča

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani

po nizki ceni.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo

kakor tudi vsakovrstne druge **mašine** in razni **stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo** itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja **najceneje** (26—3)

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zastoj in frankovano.

Stroji se dajo na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji so ugodni.

Cene so se znova znižale!!!